SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	25/3157
Dok.nr:	25/15735
Arkiv:	FE-210
Saksbehandler:	Johnny Kvalø
Dato:	14.05.2025

Regnskap og årsrapport 2024

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 006/25	Arbeidsmiljøutvalget	02.06.2025
PS - 004/25	Administrasjonsutvalget	06.06.2025
PS - 014/25	Eldrerådet	04.06.2025
PS - 009/25	Rådet for personer med funksjonsnedsettelse	04.06.2025
PS - 017/25	Driftsutvalget	04.06.2025
PS - 054/25	Formannskapet	05.06.2025
PS -	Kommunestyret	

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING

1. Kommunestyret godkjenner regnskap 2024.

2. Kommunestyret godkjenner årsberetning 2024.

3. Kommunestyret tar årsmelding 2024 til orientering.

4. Kommunestyret vedtar at merforbruk for 2024 på 6,037 MNOK dekkes gjennom bruk av disposisjonsfond.

5. Kommunestyret vedtar at udekket beløp investeringer på 2,905 MNOK for 2024 skal dekkes i 2025 med økning i overføring fra drift til investering ved bruk av disposisjonsfond.

Administrasjonsutvalget behandling - 06.06.2025 - PS-004/25

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Forslag fra Administrasjonsutvalget, foreslått av Grete Ellingsen, Høyre

Saken tas til orientering.

Kommunalsjef Økonomi og IKT, Johnny Kvalø.

(Vedlegg)

Votering:
Forsalg fra møteleder enstemmig vedtatt.

Administrasjonsutvalget PS - 004/25 VEDTAK:
Saken tas til orientering.

Formannskapet behandling - 05.06.2025 - PS-054/25

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Votering:
Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Formannskapet PS - 054/25 VEDTAK:
1. Kommunestyret godkjenner regnskap 2024.

2. Kommunestyret godkjenner årsberetning 2024.

3. Kommunestyret tar årsmelding 2024 til orientering.

4. Kommunestyret vedtar at merforbruk for 2024 på 6,037 MNOK dekkes gjennom bruk av disposisjonsfond.

5. Kommunestyret vedtar at udekket beløp investeringer på 2,905 MNOK for 2024 skal dekkes i 2025 med økning i overføring fra drift til investering ved bruk av disposisjonsfond.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse behandling - 04.06.2025 - PS-009/25

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Innstilling enstemmig vedtatt.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse PS - 009/25 VEDTAK:
1. Kommunestyret godkjenner regnskap 2024.

2. Kommunestyret godkjenner årsberetning 2024.

3. Kommunestyret tar årsmelding 2024 til orientering.

4. Kommunestyret vedtar at merforbruk for 2024 på 6,037 MNOK dekkes gjennom bruk av disposisjonsfond.

5. Kommunestyret vedtar at udekket beløp investeringer på 2,905 MNOK for 2024 skal dekkes i 2025 med økning i overføring fra drift til investering ved bruk av disposisjonsfond.

Driftsutvalget behandling - 04.06.2025 - PS-017/25

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Forslag fra Høyre, foreslått av Frank Ludvigsen, Høyre

Driftsutvalget tar regnskap og årsrapport 2024 til orientering.

Kommunalsjef Økonomi og IKT, Johnny Kvalø redegjorde for saken.

(Vedlegg)

Votering:
Forslag fra Høyre enstemmig vedtatt.

Driftsutvalget PS - 017/25 VEDTAK:
Driftsutvalget tar regnskap og årsrapport 2024 til orientering.

Arbeidsmiljøutvalget behandling - 02.06.2025 - PS-006/25

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Forslag til vedtak Arbeidsmiljøutvalget, foreslått av Brynjulv Øverby,

Arbeidsmiljøutvalget tar saken til orientering.
Arbeidsmiljøutvalget uttrykker dyp bekymring for kommunens økonomiske situasjon.

Kommunalsjef Økonomi og IKT, Johnny Kvalø redegjorde for saken.

Votering:
Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Arbeidsmiljøutvalget PS - 006/25 VEDTAK:
Arbeidsmiljøutvalget tar saken til orientering.
Arbeidsmiljøutvalget uttrykker dyp bekymring for kommunens økonomiske situasjon.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Kommunens årsberetning og regnskap for 2024 er en del av kommunedirektørens samlede rapportering til kommunestyret. Samlet gir dette et dekkende bilde av Sortland kommunes økonomiske situasjon og resultater av virksomheten i 2024.

Årsregnskapet ble avlevert innen fristen, 22.februar 2025. Årsberetningen ble avlevert innen fristen 31.mars, iht. kommunelovens § 14-7. Årsregnskapet viser økonomiske oversikter og noter knyttet til driftsregnskapet, investeringsregnskapet og balanseregnskapet, det ble gjort noen mindre korrigeringer i årsberetningen i etterkant av fristen.

Årsberetningen er ment å gi ytterligere opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske resultat og stilling, samt andre forhold av vesentlig betydning for kommunen. I årsberetningen rapporteres det på overordnende målsettinger, i tillegg til politiske vedtak som er fattet gjennom 2024. Kommunedirektøren viser også til orientering om status regnskap for 2024, gitt til formannskapet 10.4.2025.

Kontrollutvalget har møte 27.5.2025, og utvalgets vedtak vil i etterkant bli lagt til saken.

FAKTA I SAKEN
I opprinnelig budsjett ble det budsjettert med 405,0 MNOK i rammetilskudd og 369,7 MNOK i skatteinntekter. Anslaget var basert på KS prognosemodell for 2024. Ved årsslutt endte kommunens rammeinntekter på 434,7 MNOK, mens skatteinntektene ble 337,7 MNOK. Rammeinntektene ble 27,4 MNOK høyere enn revidert budsjett, mens skatteinntektene var 27,2 MNOK lavere. Hvis en ser rammeinntektene og inntekts- og formuesskatten samlet under et er avviket ca. 0,2 MNOK fra revidert budsjett for året 2024. Hvis en sammenligner kommunens skatteinntekter fra både 2022 og 2023, er det en nedgang i skatteinntektene for 2024. Rammeinntektene inneholder korreksjonskomponenter for bortfall av skatteinntekter og derfor øker denne ved at kommunen til en viss grad kompenseres for lavere skatteinntekter.

Årsregnskapet for 2024 viser et negativt netto driftsresultat på 57,4 MNOK i kommunekassen, og et negativt netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på 59,6 MNOK.

Kommunens disposisjonsfond ble i 2024 redusert med 54,8 MNOK og ved utgangen av året har Sortland kommune 46,1 MNOK på fond. I 2023 ble det brukt 51 MNOK av disposisjonsfond.

Netto utgifter til videreutlån er knyttet til Husbankens startlån, og var på 27 MNOK i 2024, mens vedtatt låneopptak var på 30 MNOK. Avdrag på lån til videreutlån ble på 7 MNOK i regnskapet, og er en økning på nesten 2 MNOK fra året før. Mottatte avdrag var på 8,3 MNOK, en økning på ca. 2,3 MNOK fra året før.

Sortland kommune har ved utgangen av 2024 ca. 1496 MNOK i lån hvorav ca. 149 MNOK er lån til videreutlån/Husbanken. Kommunens lånegjeld har økt gradvis de siste fire år i takt med økt andel investeringer. Kommunens lånegjeld er nå høyere enn sammenligningskommuner i KOSTRA-gruppen, fylket og landet for øvrig.

Kommunens renteutgifter økte fra 2022 til 2023 med 24,7 MNOK og fra 2023 til 2024 med 25,7 MNOK. Samlet renteutgifter i 2024 var 73,2 MNOK, ca.6 MNOK høyere enn i revidert budsjett.

VURDERING

Kommunen er inne i en periode med planlagt høyt investeringsnivå i en tid hvor prognosene for tidligere signalisert rentenedgang stadig blir skjøvet ut i tid. Samtidig oppleves en vedvarende "høy" inflasjon og forventninger om reallønnsøkninger som parametere som utfordrer kommuneøkonomien både på kort og lang sikt.

Løpende drift mot 2028 som baseres på bruk av disposisjonsfond, og stagnerende inntekter anses ikke bærekraftig over tid og tjenesteproduksjonen må reduseres. Spørsmålet blir ikke om tjenesteproduksjonen reduseres eller ikke, men hvor mye og hvordan? Det må tenkes nytt og produsere tjenester på en annen måte enn tidligere for å lykkes. Kvalitet, volum og antall tjenestesteder må vurderes nøye og endres, skal en lykkes med å få en balansert og bærekraftig økonomi.

Betydelig bruk av disposisjonsfond de siste to år, og planlagt bruk fremover i planperioden utgjør et betydelig redusert fond. Den økonomiske handlingsfriheten er svekket og argumentet for at avsatte fondsreserver gir kommunen tid for planlegging av omstilling, er ikke til stede lengre.

Sortland har i dag en betydelig lånegjeld og videre låneopptak vil ytterligere svekke kommunens handlingsrom fremover.

Personalmessige forhold

Sykefraværet i kommuneorganisasjonen for 2024 viser 9,8 % og har gått noe ned siste året, og ligger for første gang 5 år under 10 %. Målet for kommunen er å komme på 8,5 % eller lavere i 2026. Sortland kommune har en omfattende tjenesteproduksjon, og de ansatte yter gode tjenester til våre innbyggere. Det er stor næringsaktivitet og utvikling i regionen - og dette er positivt. Men for kommunen merkes dette med høy turn-over av kommunes ansatte, som er attraktiv i det private arbeidsmarkedet. Kommunen erfarer at det stadig blir vanskeligere å rekruttere rett kompetanse, noe som kan utfordre kvaliteten og omfanget på tjenestene.

Økonomiske forhold

Regnskapsresultatet for 2024 er for Sortland kommune svært negativt, og gjenspeiles i et negativt netto driftsresultat.

Definisjonen på om en kommune har en bærekraftig økonomi, er om kommunen kan videreføre sin nåværende tjenesteproduksjon innenfor de økonomiske rammene kommunen forventer framover. Med bakgrunn i stor andel bruk av fond de to siste år, og markant dårlig regnskapsresultat for 2024, er det tydelig at kommunen drifter med for høyt nivå og ikke har mulighet til å videreføre tjenesteproduksjonen på dette nivået fremover. Det vil si at økonomien ikke er bærekraftig, og hvis ikke dette bedres så vil ikke den økonomiske handleevnen bli ivaretatt over tid.

Likviditeten gjennom 2024 har i perioder ikke vært tilfredsstillende, og hvor kommunen har måttet benyttet seg av trekkrettigheter (kassakreditt) i 2 korte perioder. Det er pr. i dag vedtatt en trekkrettigheter på inntil 70 MNOK, men det kan være at denne må økes til 100 MNOK for å ivareta likviditetssvingninger.

I regnskapet for 2024 fremkommer det et negativt investeringsregnskap på 2,9 MNOK. Dette er kommunens årlige egenkapitaltilskudd til KLP. Tilskuddet finansieres over investeringsbudsjettet, men som følge av de såkalte strykningsreglene- må kommunen når det er merforbruk i driftsregnskapet- stryke overføringer til investeringsregnskapet. Dette merforbruket legges inn som et punkt 5 i innstillingen.

Kommunen hadde ca. 54 MNOK i ubrukte lånemidler til egne investeringer, og som vil komme til fratrekk på låneopptak i 2025.

Takten på investeringer som strekker seg fra 2025 til 2027 vil ytterligere utfordre likviditeten til kommunen i tiden som kommer. For 2025 har kommunen allerede tatt opp et lån på 100 MNOK og vil innen utgangen av juni ta opp ytterligere et lån på 50 MNOK.

Folkehelse
<tekst>

Klima-, miljø- og naturforhold
<tekst>

KONKLUSJON
For Sortland kommune er resultatet for 2024 svært negativt, og det gjenspeiles blant annet i netto driftsresultat. Foreløpig konklusjon antyder at det er ikke er noe som tyder på at Sortland kommune kan videreføre tjenesteproduksjonen på dagens nivå. Det vil si at økonomien ikke er bærekraftig, og hvis ikke dette bedres så vil ikke den økonomiske handleevnen bli ivaretatt over tid.

Vedlegg:
Revisjonsberetning 2024
Årsrapport 2024 Sortland kommune